

University of Groningen

Spin in het politieke web

Voerman, Gerrit; Pijpelink, Marleen

Published in:
 Informatie professional

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
 Final author's version (accepted by publisher, after peer review)

Publication date:
 2012

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
 Voerman, G., & Pijpelink, M. (2012). Spin in het politieke web. *Informatie professional*, 16(9), 18-21.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

DNPP: Spin in het politieke Web

Gerrit Voerman en Marleen Pijpelink

De verkiezingen staan voor de deur, veel mensen zoeken informatie over de partijstandpunten. Daarvoor kunnen ze terecht bij het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP), dat zijn website precies op tijd heeft vernieuwd. Want dé website zijn waar alle informatie is te vinden over Nederlandse politieke partijen was de drijfveer achter een ingrijpende vernieuwing. Gerrit Voerman en Marleen Pijpelink vertellen over de mogelijkheden van de site.

DNPP

Het DNPP werd in 1973 opgericht als onderdeel van de Rijksuniversiteit Groningen, om documentatiemateriaal van en over Nederlandse politieke partijen 'systematisch te verzamelen en toegankelijk te maken', (wetenschappelijke) informatie over deze partijen te leveren; en wetenschappelijk onderzoek naar Nederlandse politieke partijen te stimuleren en ondersteunen. Het DNPP beschikt over materiaal vanaf het einde van de negentiende eeuw, toen de eerste partijen werden opgericht.

In de afgelopen tien jaar heeft het DNPP zich ontwikkeld tot een informatie- en kenniscentrum over de Nederlandse politiek en politieke partijen. Wat betreft de 'kennis'-component kwam dit ook door de toegenomen externe financiering van onderzoeksprojecten. De onderzoeksfunctie van het DNPP kreeg de afgelopen jaren een duidelijker gezicht door de reeks boeken die het uitgeeft. Sinds 2008 kwamen in deze reeks VVD, CDA, ChristenUnie, GroenLinks en de populistische partijen aan bod. Een bundel over de PvdA verschijnt volgend jaar.

De verdere uitbouw van het DNPP tot informatiecentrum hing sterk samen met de veranderende vraag naar (wetenschappelijke) informatie. Door de opkomst van internet verwachten bezoekers van websites meer en meer kant-en-klare informatie over het onderwerp waarover zij meer willen weten. Op deze ontwikkeling wilde het DNPP met het hier beschreven project inspelen. Daar kwam nog eens bij dat uit het verkennende onderzoek dat aan het project vooraf ging, duidelijk was geworden dat de verschillende gebruikersgroepen van het DNPP zoals de media, studenten annex wetenschappers en scholieren graag specifieke, op deze groepen toegesneden informatie wensten – een behoefte waarin met de bestaande website niet kon worden voorzien.

Project

Het DNPP heeft de ambitie zijn website te laten uitgroeien tot de plek op internet waar zoveel mogelijk betrouwbare informatie te vinden is over de Nederlandse politieke partijen, ofwel direct uit eigen huis, ofwel via het doorlinken naar andere bonafide sites. Voorbeelden van zulke externe links zijn parlement.com van het Parlementair Documentatiecentrum (voor biografische gegevens van politici), www.verkiezingsuitslagen.nl van de Kiesraad (voor de uitslagen van allerlei verkiezingen), en historici.nl van Huygens ING en het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (voor informatie over kleine politieke partijen uit de periode 1918-1967).

Het Documentatiecentrum biedt zelf al lange tijd 'historische' gegevens over politieke partijen aan op zijn site, zoals overzichten van ledentallen, congressen en

voorzitters, als ook gedigitaliseerd publicatiemateriaal: affiches, verkiezings- en beginselprogramma's, statuten en reglementen. Ook archiveert het sinds 2001 de websites van de politieke partijen. Al deze informatie en materiaalsoorten waarover het DNPP beschikt waren echter niet op eenvoudige wijze doorzoekbaar en zodoende niet gemakkelijk te vinden, omdat er alleen via de zoekmachine van de site van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) in kon worden gezocht – waarvan de functionaliteit niet was toegesneden op de specifieke behoeften van het Documentatiecentrum. Een zoekopdracht met de 'universitaire' zoekmachine zocht bovendien in álle content van de RUG en niet alleen in die van het DNPP, met voor de bezoeker veel ruis als gevolg.

De belangrijkste onderdelen van het project komen hieronder aan de orde: achtereenvolgens de website en het CMS, de zoekmachine en het webarchiveren.

Website en CMS

Eén van de hoofddoelstellingen van het project was het visueel aantrekkelijker en gebruikersvriendelijker maken van de interface van de DNPP-site. Door informatie in een heldere structuur weer te geven werd het zoeken en navigeren op de site vereenvoudigd. Om de gewenste overzichtelijkheid te realiseren is de lay-out van de site geheel aangepast. Afbeelding 1 laat de overzichtspagina op de nieuwe site zien van de partijen die in de Eerste en Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn. Op de oude site waren deze alleen in een uitklapmenu zichtbaar, nu staan zij alle op heldere wijze op deze pagina weergegeven. Overigens zijn alle (momenteel ongeveer 250) partijen waarover het DNPP informatie heeft meteen vindbaar in de wegwijzer bovenaan de pagina, via de eerste letter van hun naam.

Afbeelding 1. In de Eerste en Tweede Kamer vertegenwoordigde partijen

De manier waarop de beschikbare informatie over een bepaalde partij op de nieuwe site wordt gepresenteerd (de 'startpagina' van deze partij) is eveneens veel overzichtelijker dan op de oude versie, zoals een vergelijking van het CDA (afbeelding 2 en 3) laat zien.

Afbeelding 2. Startpagina 'CDA' op de oude DNPP-site

Afbeelding 3. Startpagina 'CDA' op de nieuwe DNPP-site

Op de nieuwe site is op één scherm alle informatie van een partij zichtbaar waarover het DNPP beschikt (hetzij digitaal, hetzij gedrukt). Op de oude site zaten bijvoorbeeld achter de optie 'documentaire informatie' (in afbeelding 2 in het frame links) de ledentallen en de overzichten van de voorzitters en secretarissen van de partij verstopt.

In de nieuwe versie zijn deze gegevens per partij overzichtelijk en gelaagd bijeengebracht: Een korte algemene, inhoudelijke typering van de partij bovenaan op de startpagina voor de globaal in politiek geïnteresseerden of voor scholieren, met daarachter de mogelijkheid tot verdieping ('kant-en-klare' informatie als de uitgebreide partijgeschiedenis, of de meer gedetailleerde digitale jaaroverzichten, beide relevant voor journalisten die over een partij schrijven), en als derde laag de (digitale) bronnen (zoals verkiezingsprogramma's, websites en dergelijke) voor degenen die echt onderzoek willen doen. Met deze differentiatie worden de verschillende gebruikersgroepen met hun verschillende belangstelling en behoeften zo goed mogelijk bediend. De ene groep zal niet of nauwelijks behoefte hebben aan bronnenmateriaal; de andere wel, zoals wetenschappers die de programma's of de statuten en reglementen willen analyseren, of auteurs die bij de affiches naar illustratiemateriaal zoeken. Voor de media en scholieren is verder een speciale button op de homepage geplaatst met daarachter een op hen toegeschreven voorlichtingstekst over het navigeren, zoeken en gebruiken van de DNPP-site en zijn mogelijkheden.

De bestaande website van het DNPP was nogal statisch. Op de nieuwe homepage zijn 'agenda' en 'recent nieuws' toegevoegd, die de site een dynamischer en actueler karakter geven.

Zoekmachine

Ook al is de website wat betreft presentatie zo overzichtelijk en qua navigatie zo gestructureerd mogelijk en ook al is de aangeboden zelf geschreven informatie gekoppeld aan de onderliggende bronnen, dan nog is een goede, multifunctionele zoekmachine nodig om full-text te kunnen zoeken, in meerdere bronnen tegelijk, en op basis van verschillende metadatavelden.

In tegenstelling tot de oude site zijn de schermen die voor de communicatie met de zoekmachine worden gebruikt, geheel ingebed in de website, waardoor deze aansluiten bij de daarvoor ontwikkelde 'look en feel'. De gebruiker ervaart hierdoor website, zoekmachine en repositories als één consistent geheel.

Afbeelding 4. Pagina 'zoeken' en 'geavanceerd zoeken'

Zoals op afbeelding 4 te zien is, kan met de zoekmachine op een groot aantal deelcollecties gezocht worden – om te beginnen in de verschillende databases: de website zelf; digitale publicaties van de politieke partijen; en digitale publicaties van het DNPP over politieke partijen. Dat zijn bijvoorbeeld artikelen uit de DNPP-Jaarboeken, publicaties van medewerkers, en de bundels over de politieke partijen.

De gebruiker kan aan de hand van deze driedeling een voorselectie maken. Verder kan de bezoeker met de nieuwe zoekmachine selecteren op basis van de verschillende materiaalsoorten. Overigens zijn nog niet van elke materiaalsoort digitale bestanden beschikbaar; de bij de zoekmachine gemaakte indeling is 'op de groei' gemaakt.

Bij de weergave van de resultaten van een generieke zoekactie, dus in alle databases of meerdere materiaalsoorten, is gekozen voor een gedifferentieerde presentatie van de resultaten in drie categorieën. Treffers die betrekking hebben op informatie op de website (met het CMS gegenereerd) worden als eerste (bovenaan) gepresenteerd, omdat die doorgaans 'panklare' informatie over partijen bevatten (historisch overzicht, ledentallen en dergelijke). Treffers die betrekking hebben op gearchiveerde websites worden in de derde en laatste categorie gepresenteerd. Vanwege de omvang van de gearchiveerde websites zou anders de kans groot zijn dat zij de resultaten betreffende andere materiaalsoorten zouden wegdrukken. In de tweede, 'tussen'-categorie worden de resultaten zichtbaar van de zoekactie wat betreft de andere materiaalsoorten, zoals affiches en verkiezingsprogramma's. Steeds wordt duidelijk vermeld dat de informatie afkomstig is uit het CMS (met de aanduiding 'CMS'), uit één van de repositories ('OAI'), of uit de collectie gearchiveerde websites ('ARC'). Binnen elke categorie worden de resultaten weergegeven op basis van relevantie.

Webarchivering

Al in 2001 is het DNPP begonnen met de archivering van de websites van de Nederlandse politieke partijen onder de naam Archipol (Archief Politieke Partijen). Zo kon het Documentatiecentrum de digitale publicaties van de partijen verzamelen die uitsluitend op deze sites verschenen. Daarnaast was het toen al duidelijk dat de sites een steeds belangrijker communicatiemiddel zouden worden tussen de partijen en hun kiezers en leden, en daarom bewaard moesten worden met het oog op (toekomstig) onderzoek. Door de content van de gearchiveerde websites door de jaren heen met elkaar te vergelijken kan bovendien onderzoek worden gedaan naar veranderde standpunten van partijen.

De speciaal ontwikkelde software die het DNPP voor webarchivering gebruikte, was na zo'n tien jaar verouderd en daarom binnen dit project vervangen door de Web Curator Tool. Met WCT is een site in zijn geheel op automatische, arbeidsextensieve wijze te archiveren, te controleren en beschikbaar te stellen. Het vereist in het begin een grote mate van technische kennis om WCT op de juiste wijze te configureren, maar daarna, in het dagelijkse gebruik, is het eenvoudig. De DNPP-medewerkers kunnen, in tegenstelling tot vroeger, zelf de urls van nieuw te archiveren sites invoeren, of zo nodig handmatig tussentijds downloads maken (bijvoorbeeld omdat er binnen een partij iets bijzonders gebeurt). WCT kan zo gebruikt worden door bibliothecarissen, documentalisten en andere niet-technische gebruikers.

Ook de Koninklijke Bibliotheek (KB) gebruikt WCT om een representatieve selectie van de Nederlandse websites aan te leggen. Met de KB, die in Nederland op het terrein van de webarchivering leidend is, heeft het DNPP vanaf het begin overlegd over de te maken keuzes in het project.¹ Voor een kleine instelling als het DNPP biedt het voordelen om een grote speler te volgen bij de technologische

¹ Zie Gerrit Voerman, René Voorburg en Hugo Huurdeman 'Webarchivering: een pleidooi voor een archiverend netwerk van organisaties', in: *Achievenblad*, nog te verschijnen.

vernieuwingen op dit terrein. Bovendien is de KB ook (indirect) betrokken bij de verdere ontwikkeling van WCT.

Momenteel werkt de British Library aan de verfijning van het automatische kwaliteitscontrolesysteem van WCT, waarbij gedownloadde websites op basis van vooraf ingestelde parameters worden vergeleken met eerder gearchiveerde versies om bij benadering te kunnen vaststellen of de gehele site is geharvest. Wanneer een site ineens 0 kb is, dan is er waarschijnlijk technisch iets misgegaan bij het harvesten. Wanneer het verschil minder groot is met eerdere downloads maar toch buiten de parameters valt, dan is er wellicht iets anders aan de hand: een technisch falen, of een herstructurering van de site door de partij zelf. Een (automatische) attendering dat de omvang van de gearchiveerde site substantieel afwijkt van vorige versies is dan gewenst. Zodra deze module operationeel is (deze herfst waarschijnlijk), zal het DNPP die koppelen aan zijn WCT-versie.

De toegankelijkheid van de collectie gearchiveerde sites van het DNPP is met de nieuwe zoekmachine sterk verbeterd. Het gaat om bijna 1.000 verschillende sites, waarvan bijna de helft momenteel nog steeds wordt gearchiveerd (met een totale omvang van 642 GB). In het oude Archipol vormden de partijafkorting en de datum van de download de enige ingang op de gearchiveerde sites. Er was ook een beperkte zoekmachine, die na verloop van tijd minder goed functioneerde. De nieuwe zoekmachine kan in alle bestanden tegelijk zoeken maar ook specifiek in de gearchiveerde sites, waardoor deze beter toegankelijk zijn geworden. Een probleem is wel dat nog niet alle partijen toestemming hebben gegeven hun oude gearchiveerde sites in het publieke domein aan te bieden (dit i.v.m. copyright). Onderzoekers krijgen nu met een gebruikersnaam en wachtwoord toegang tot de collectie.

Van gedrukt naar digitaal

Het heeft het DNPP, met een formatie van 3,5 fte, veel inspanning gekost om een project van deze omvang te kunnen uitvoeren. De technische component kwam weliswaar voor rekening van Atos, maar de DNPP-medewerkers dienden steeds input te leveren over de gewenste layout en functionaliteit, en deze na oplevering te testen. Bovendien waren zij verantwoordelijk voor de inhoudelijke teksten van de site en het vullen van de repositories.

Maar dit nadeel had ook een voordeel. De externe druk die door de uitvoering van dit project werd uitgeoefend, bleek uiteindelijk juist ook heel nuttig en productief. Zonder dit project met zijn vaste oplevertermijn zou nooit in de betrekkelijk korte tijd van (ruim) twee jaar een nieuwe website met dito zoekmachine tot stand zijn gekomen en het webarchiveren zijn gemoderniseerd. Tegelijkertijd werd ook een definitieve omslag bewerkstelligd in de werkwijze van het DNPP en zijn aanbod van politieke informatie. Niet langer draait het om gedrukte publicaties, maar om het digitale materiaal, dat zoveel mogelijk via de website van het Documentatiecentrum toegankelijk moet worden gemaakt.

Slot

Of het DNP erin is geslaagd zijn site te laten uitgroeien tot dé weblocatie met informatie over het heden en verleden van de Nederlandse politieke partijen, is aan de gebruikers om te beoordelen. Hoe dit ook zij, een site over partijen is nooit af, als gevolg van de dynamiek van de politiek. Nieuwe partijen komen erbij, en allemaal zijn zij constant op zoek naar nieuwe mogelijkheden zich te profileren, vooral op internet.

Tweets, You Tube-video's – het DNPP is al begonnen om ook dit materiaal voor de toekomst te bewaren.

[Kader: Projectachtergrond]

In 2009 kreeg het DNPP in het kader van het programma 'Digitaliseren met Beleid' een subsidie voor een nieuwe website en zoekmachine, en het actualiseren van de software voor het archiveren van de partijsites. De beoordelingscommissie honoreerde deze aanvraag omdat zij het project een belangrijk initiatief vond, 'het is waardevol om terug te kunnen blikken op de politieke geschiedenis en actuele ontwikkelingen daarbinnen. Het project heeft vooral voor de kleinere archief- en documentatiecentra een voorbeeldfunctie, waarbij de thematische archivering van websites het meest vernieuwende onderdeel is. Positief is dat DNPP open systemen gebruikt waardoor anderen het aanbod van DNPP kunnen hergebruiken'. Het project – dat werd uitgevoerd door Atos – liep van april 2010 tot april 2012. In het project is alleen open source software en open standaarden gebruikt: Drupal (CMS), Lucene met Solr (zoekmachine) en Web Curator Tool (webarchivering). De software staat vrijelijk ter beschikking voor elke instelling die daarvoor belangstelling heeft. De nieuwe website van het DNPP (www.dnpp.nl) ging eind augustus in de lucht.

[Einde kader]

[Wie is:]

Gerrit Voerman is sinds 2011 hoogleraar Ontwikkeling en functioneren van het Nederlandse en Europese partijstelsel aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Hij geeft sinds 1989 leiding aan het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) van de RUG. [\[foto\]](#)

Marleen Pijpelink is executive business consultant bij Atos Consulting, unit Information Security & Risk Management en projectleider van het DNPP-project.

[\[foto\]](#)